

PROGRAMUL EDUCAȚIONAL „LA CINEMA, DEVIN CINEVA”

Profesor consilier Ruxandra Vasilescu
Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Cluj/
Centrul Județean de Asistență Psihopedagogică Cluj

Programul educațional „La cinema, devin cineva”, propus de către Asociația „Art-Cord” și derulat în parteneriat cu Asociația „Victoria Film”, ISJ Cluj și CJRAE Cluj, a pornit de la constatarea faptului că programele școlare actuale cuprind încă într-o mică măsură elemente legate de dezvoltarea personală a elevilor, de formarea personalității și caracterului acestora, oferind puține ocazii de dezbatere, exprimare personală.

Proiectul încearcă să acopere aceste nevoi, să ofere elevilor oportunități de analiză și reflecție, prin intermediul filmului. În multe dintre situații, elevii nu reușesc să găsească un răspuns comportamental acceptabil, să găsească o rezolvare adecvată a problemei cu care se confruntă. Filmul le poate oferi un exemplu, poate constitui o bază de pornire pentru a dezbatere, argumenta, identifica soluții care să fie apoi generalizate la aspecte din viața de zi cu zi.

Urmărim așadar prin activitățile din cadrul proiectului dezvoltarea de abilități și atitudini într-un mod indirect – prin vizionarea filmelor artistice selectate și mai ales prin discuțiile ulterioare și activitățile la clasă pornind de la filmul vizionat.

Programul aduce în prim plan filmul ca mijloc educațional, îi antrenează pe elevi în a descoperi valoarea modelatoare a filmului- căci adesea uităm că povestea dintr-un film e menită și să schimbe ceva în noi, nu doar să ne distreze.

Obiectivele proiectului includ: prevenirea discriminării, dezvoltarea toleranței și acceptarea diversității (culturală, cognitivă, socio-economică etc.), prevenirea și combaterea violenței și a comportamentelor de risc în rândul elevilor, dezvoltarea personală armonioasă, dezvoltarea inteligenței emoționale, autocunoașterea și dezvoltarea competențelor sociale ale elevilor, oferirea de alternative educaționale atractive prin participarea la activități extrașcolare, și nu în ultimul rând educarea spiritului cinefil.

În fiecare dintre cele cinci ediții desfășurate până în prezent a fost selectată câte o tematică specifică, filmele incluse conducând la îndeplinirea obiectivelor corespunzătoare. Ediția a VI-a, care urma să se desfășoare în acest an școlar, va fi reluată în anul școlar următor.

Astfel, tematicile au inclus:

- reducerea frecvenței comportamentelor agresive prin dezvoltarea de abilități de comunicare și rezolvare a conflictelor, dezvoltarea competențelor socio-emoționale ale elevilor;
- prevenirea discriminării, dezvoltarea toleranței și acceptarea diversității (culturală, cognitivă, socio-economică etc.);
- formarea de atitudini pozitive față de propria persoană și față de ceilalți;
- dezvoltarea personală armonioasă, dezvoltarea inteligenței emoționale;
- modele pe care le aleg adolescenții (role-models);
- dezvoltarea de trăsături pozitive de caracter- non-discriminarea, empatia.

Prin intermediul consilierilor școlari sunt selectate clasele de elevi care vor participa în fiecare an școlar în proiect, aceștia obținând acordul conducerii școlii și al părinților elevilor (în scris) în acest sens. Fiecare elevi participant primește câte o agendă a filmelor – un caiet cuprinzând descrierea filmelor și câteva teme de reflecție.

În cadrul fiecărei ediții a proiectului participă aproximativ 10 clase de elevi, aceștia luând parte la cele 4 proiecții de film planificate însoțiți de consilierul școlar și de alte cadre didactice. După finalizarea fiecărui film are loc o scurtă discuție în sala de cinema (câteva întrebări și răspunsuri, lansarea unor teme de reflecție).

În perioada imediat următoare consilierii școlari desfășoară o activitate cu fiecare clasă, pe baza unui plan stabilit, în care se lansează teme de gândire, se discută/dezbate filmul urmărit, se fac paralele cu viața de zi cu zi.

La încheierea ediției care a avut ca temă prevenirea discriminării, dezvoltarea toleranței și acceptarea diversității s-a desfășurat și un flash-mob în fața cinematografului, elevii prezentând posterele pe această tematică.

Un exemplu îl poate constitui filmul Jurnalul străzii, prezentat în cadrul tematicii „Modele pe care le aleg adolescenții”:

Freedom Writers / Jurnalul Străzii (USA, 2007), AP-13, Gen: Dramă, Romantic

Descriere:

Filmul este o ecranizare după cartea The Freedom Writers Diary de Erin Gruwell, fiind inspirat dintr-o poveste reală relatată în jurnalele unui grup de adolescenți din Long Beach, California.

Erin Gruwell se angajează să lucreze ca profesoară într-un liceu unde tensiunile interrasiale sunt la un nivel înalt, elevii fac parte din găști rivale și violența este la

ordinea zilei. Erin începe cu greutate să le câștige încrederea, le cumpără cărți și îi îndeamnă să își scrie experiențele și problemele în jurnale.

Teme de reflecție:

- Ce credeți că este necesar pentru a putea face o schimbare? Gândiți-vă la o schimbare care ar îmbunătăți lucrurile pentru o persoană sau un grup de persoane. Este întotdeauna nevoie de acțiuni drastice, mari, sau și acțiunile mici pot avea un impact mare?
- De ce nu vor elevii să se asocieze cu cei dinafara grupului lor etnic/rasial? De unde vine această atitudine? Credeți că este ceva specific conflictelor interrasiale, sau există atitudini similare și când nu e vorba de rasă?
- Erin Gruwell câștigă cu dificultate încrederea elevilor ei. Ce ați face să câștigați încrederea cuiva?
- Ce vrea să spună Miep Gies când le spune elevilor „Sunteți eroi în fiecare zi”?
- Ce o face pe Eva să adopte o poziție împotriva grupului ei la proces? Credeți că e o decizie bună? Încercați să vă puneți în poziția Evei – ce ați face?

Idei pentru activități ulterioare / extindere:

- Realizați un studiu/ cercetare și analizați situații de persecutare etnică/ religioasă/ rasială petrecute în secolele XX și XXI în lume. Popularizați cele descoperite pentru a arăta în ce mod intoleranța este o problemă serioasă a lumii în care trăim;
- Planificați și implementați propria voastră „Sărbătorire pentru schimbare” (“Toast for Change”), în care fiecare membru al grupului poate vorbi despre o situație dificilă și poate afirma o hotărâre de schimbare;
- Organizați o expoziție în școală/ comunitate pentru a răspândi mesaje legate de toleranță și respect;
- Începeți propriul vostru Jurnal, în care să marcați experiențe și emoții. După câteva luni puneți cele scrise cap la cap, realizând o carte anonimă similară cu The Freedom Writers Diary.

Bibliografie:

„A facilitator’s discussion guide for youth leaders, educators and families to accompany the book and movie, Freedom Writers”, www.freedomwriters.com